

Laura Vilsone-Meixner, Līvija Medne

Šī gada Ņudžersijas latviešu skolas absolventi – trīs M&M

Kārtējais mācību gads Ņudžersijas latviešu skolā ir paskrējis kā vēja spārnim, un šī gada 6.jūnijā, bezgala skaistā un saulainā dienā, mums ir jauna absolventu klase - Markuss Brūveris, Madara Gulbe un Maruta Sīpola. Uz svinīgo sarīkojumu bija ieradusies visa skolas saime, kā arī vecāki, radi, draugi un citi labvēļi. Markuss Brūveris, kopā ar klasesbiedrenēm - Madaru Gulbi un Marutu Sīpolu, ienesa karogu, un viņiem sekoja jaunākās klases. Mācītājs Juris Saivars atklāja svinīgo aktu ar svētbriņķi, kuram sekoja kopīgi dziedāta dziesma, talantīgā Edgara Zālītes klavierpavadījumā. Savā uzrunā mācītājs Saivars uzsvēra atklājumus, ko iegūst skolas laikā: vēsturi, ko pašiem nākotnē veidot; ģeogrāfiju, ko pašiem apceļot un izpētīt; literatūru, ko pašiem lasīt. Skolas pārzine Linda Zālīte sveica visus klātesošos Ņudžersijas latviešu skolas 42.izlaidumā, un tika nodziedāta Valsts himna.

Kā katru gadu, absolventu klase izvēlējās galveno apsveicēju no plašā skolotāju pulka, un šoreiz tas gods tika Sarmītei Lejai-Grigalinovičai. Sarmīte jau vairākus gadus ir arīdzan skolas enerģiskā tautas deju skolotāja un tamdēļ gluži vai likumsakarīgi, ka viņa atklāja savu uzrunu, sakot, ka neesot vis' runātāja, bet gan skaitītāja: "...viena polka, otra polka, trešā polka, ceturta!" - kas izsauca sajūsmu klātesošo, īpaši jau skolēnu, rindās.

Sarmīte pieminēja, ka ir daudz ielikusi šajā klasē no sevis un gandarījums attiecīgi arī ir liels, jo visi audzēkņi ir absolvējuši, un ielikās pūles nav bijušas veltas. Kad viņa pirms četriem gadiem sāka strādāt ar tā laika 4.klasi, kurā bija visi trīs šī gada absolventi, viņa nodomāja, ka trīs ir tāds pilnīgs skaitlis, kas īpaši daudz un bieži sastopams latviešu folklorā – tautasdziesmās, dziesmās un pasakās. Skaitlis trīs simbolizē arī laimīgu izdošanos un tieši tā šoreiz esot arī bijis.

Arī vārdi visiem trim sākas ar vienu un to pašu burtu – M, kas savukārt rosināja ne tikai Sarmīti, bet arī citus skolas skolotājus, šo klasi devēt par trim M&Ms. Tālāk Sarmīte savā runā pievērsās katram no absolventu vārdiem, kas, ielikti jau šūpulī, ļoti precīzi raksturojot to nēsātājus. Madara – ugunīga un atjautīga. Tāda, kas necieš nevīžību un paviršību. Mājas darbi vienmēr izpildīti un pati talantīga aktrise. Maruta – bezgala sirsnīga. Tāda, kas vienmēr rūpējas par mazākiem; vienmēr smaidīga un saulaina. Markuss – kluss, mierīgs, lielā pulī nepamanāms. Kad iepazīts, tad atsaucīgs un pretimnākošs. No sākuma varbūt negribēs ko darīt, stīvēsies pretī, bet pēcāk visu izdarīs ar uzviju.

Nobeidzot savu uzrunu, Sarmīte izteica sekojošu lūgumu ikvienam no absolventiem:

“Pēc izlaiduma, ierīkojiet sev atmiņu kladīti, kurā ierakstiet šodienas datumu un domas, kuras pašreiz domājat (par to, ka, piemēram, sestdienas būs brīvas un skolotāja Jana Anča-Tetere vairs nemocīs ar Raini un Aspaziju). Tad pēc gada tās atveriet vēlreiz, un varbūt kāds no Jums jau atkal ik sestdienas rītu gribēs braukt uz skolu, tikai šoreiz kā skolotāja palīgs un, cerams nākotnē, arī kā skolotājs”.

Nākamā, savus audzēkņus sveica, 8.klases audzinātāja Jana Anča-Tetere, kas ir bijusi šīs klases audzinātāja pēdējos 3 gadus. Savu trīskāršo “M&M klasi” Jana uzrunāja, kavējoties pārdomās par mezglēm, kas, tāpat kā visu absolventu vārdi, sākas ar burtu M. Pirmais mezglis kā latvietība, ko, piedzimstot, ir iesējuši vecāki. Tālāk dzīvē jau daudz un dažādi mezglis kā grūtības un izaicinājumi, kas sasiename un atsienami. Latviešu alfabēts, Tālavas taurētājs, eksāmenu biļetes – mezglis, kas atsieti latviešu skolā, un tagad sasiename aiz muguras kā pierādījums par paveikto. Viņi visi trīs kā viens mezgliņš, kas kā bērnudārzā sasējies, ir palicis ciešs šos visus skolas gadus. Savas apsveikumu runas noslēgumā, klases audzinātāja novēlēja absolventiem, lai viņu iesietie mezglis nekļūst vaļīgi, lai kāda deklinācija nepasprūk vaļā, un veltīja viņiem īpaši sagatavotu pārsteigumu – filmiņu, kas veidota kā skats uz aizvadītajiem skolas gadiem,

apvienojot fotogrāfijas ar video materiāliem un šim gadījumam īpaši piemeklēto mūziku. Šī filmiņa nevienu klātesošo neatstāja vienaldzīgu un tika uzņemta ar patiesu sajūsmu.

Absolventus bija ieradušies sveikt arī Baiba Pinne - Ņujorkas latviešu organizāciju padomes vārdā, novēlot absolventiem turpināt gaitas latviešu sabiedrībā, un Jānis Mažeiks - Latvijas Republikas vēstnieks ANO pārstāvniecībā Ņujorkā, nododot sveicienus Latvijas Valsts vārdā un aicinot absolventus neaizmirst par Latviju, un pārstāvēt to turpmāk savās dzīvēs. Absolventi saņēma Latvijas Republikas pārstāvniecības ANO atzinības rakstus.

Tad nu beidzot bija pienācis laiks saņemt absolvēšanas apliecības, ko savai klasei pasniedza audzinātāja Jana Anča-Tetere, kā arī dažādas veltes no pārējiem sveicējiem. Dzeņa kunga balva šogad tika sadalīta uz pusēm, un abas absolventes – Madara Gulbe un Maruta Sīpola – saņēma pa \$500 katra.

Pēc šī priecīgā notikuma vārds tika dots pašiem absolventiem, ko jau ar nepacietību gaidīja visa skolas saime un, jo īpaši, skolotāji un vecāki. Pirmais runāja Markuss Brūveris, uzsverot, cik īpaša klase viņi ir bijuši, jo visi trīs ir mācījušies kopā jau no bērnudārza. Viņš arī atgādināja, ka visiem trim vārdi sākas ar burtu M, ka visiem trim ir latviski uzvārdi ar nozīmi. Tradicionālo latviešu svētku svinēšana un piedalīšanās skolas sarīkojumos, dziedāšanas un dejošanas stundas ir bijušas tikpat svarīgas kā akadēmiskie priekšmeti, pat ja pēdējā skolas sarīkojumā viņam bijis jādejo ar slotu. Markus izteica īpašu pateicību ģimenēm – vecākiem un vecvecākiem - par to, ka audzināti kā latvieši, ka tika atvesti uz šo skolu un tas turpinājies visus šos gadus. Markuss izteica prieku, ka turpmāk sestdienas būs brīvas, un novēlēja nākamā gada izlaiduma klasei pacietību un neatlaidību, jo “kad stāvēsiet manā vietā, būs gandarījuma izjūta”. Nākamā pie vārda tika Madara Gulbe, minot, ka šajā skolā visi ir kā viena ģimene. Madaras visspilgtākie iespaidi bija no filmēšanās video rullītim, kas tika veidots šī gada Ģimenes dienai. Tajā Madara filmēja sevi gan kā tanti, gan onkuli, piedzīvojot bezgala jautrus brīžus ne tikai filmēšanās procesā, bet arī sagādājot tos vēlāk visiem skatītājiem. 7. klasei Madara novēlēja izbaudīt pēdējo gadu un nesūdzēties par mājas darbu kaudzēm, jo gads paskriešot ātri un skola pēc tam ļoti pietrūkstot. Maruta Sīpola bija lepna būt jau ceturtnā no savas ģimenes, kas absolvēja šo skolu – vecmāmiņai, mammai un mātai nu ir pievienojusies arī viņa. Maruta atcerējās dažādas smieklīgas situācijas no skolas gadiem, kad viņi visi slēpušies no skolotājiem, taču uzsvēra arī to, ka viņu skolotāja vienlaicīgi ir bijusi arī viņu draugs, ar ko kopā var spēlēt spēles un dzīt jokus. Maruta īpašu paldies izteica savai klases audzinātājai Janai Ančai-Teterei, un atgādināja 7. klasei, ka latviešu skola iegūtais viņiem paliks uz mūžu. Tālāk absolventi izteica sirsnīgu paldies visiem saviem skolotājiem, pasniedzot viņiem ziedus. Sekojot skolas tradīcijām, absolventu klase izveidoja savu īpašo šī gada nozīmīti (žetonu), kuru uzdāvināja savai klases audzinātājai un arī piesprauda pie skolas Latvijas karoga kāta.

Absolventu klases vecāku vārdā klātesošos uzrunāja Gints Gulbis, ar emocijām pilnu nopūtu secinot, cik gan pēkšņi šis brīdis esot pienācis. Viņš atgādināja absolventiem, ka viņi ir ieguvuši latvisku izglītību, ar ko ir vērts lepoties, un uzsvēra latvietības trauslumu – cik ātri tā ir iznīcināma, ja netiek sargāta. Tāpat Gints norādīja, ka šīs skolas stūrakmeņi ir skolotāji un vecāki, un sirsnīgi ieteica visiem uzņemt sevī šīs dienas iespaidus, jo tās būs siltas atmiņas arī pēc daudziem gadiem. Absolventiem Gints novēlēja saglabāt grūtību pārvarēšanas spēju, un to apvienot ar cītīgu darbu. Savu apsveikumu Gints nobeidza ar Imanta Ziedoņa vārdiem: “Savu laimi katram pašam jāatrod”.

Sekoja absolventu priekšnesums – deja “Brālītis mūsu dancot veda”, ar daudz raitāku soli, nekā manīts citos skolas sarīkojumos, ar gaišāku skatu un plašākiem smaidiem sejā.

Kā skolas pārzine Linda Zālīte pēc absolventu priekšnesuma trāpīgi piezīmēja – ja deklinācija paspruks, tad polkas solis gan nekur nepazudīs. Linda tāpat vērsa klātesošo uzmanību uz interesantu un vēsturisku faktu, kam viņa bija uzdūrusies savās studijās. Izrādās latviešu valoda un kultūra tikusi atzīta par zinātniskās pētniecības vērtu jau 18. gadsimtā! Toreiz vācu dzejnieks, skolotājs, teologs un filozofs Johans Herders novērojis, ka nevienā citā zemē skolotājiem neesot tik liela loma pamatskolās kā Latvijā, ieaudzinot latvisko apziņu un tautisko piederību.

Visbeidzot brīdis bija pienācis izsniegt liecības arī jaunākajām klasēm, kas ar lielu uzmanību un, iespēju robežās, arī pacietību bija vērojuši visu notiekošo. Katra klases audzinātāja mazliet pastāstīja par galvenajām iegūtajām zināšanām un skolēnu sasniegumiem mācību gada laikā, un pasniedza katram skolnieciņam skolas īpaši sarūpētu grāmatu velti.

Vecāku padomes priekšnieks Mārtiņš Roze bija pēdējais no runātājiem un izteica lielu pateicību skolotājiem, kā arī visiem pārējiem, kas mācību gada laikā ir pildījuši dažādus amatus, lai skolas gads veiksmīgi noritētu. Mārtiņš arī vēlreiz uzsvēra, ka mums ir pamatots iemesls lepoties gan ar absolventiem, gan ar mūsu skolu.

Izlaiduma noslēgumā, skolotāju un vecāku apvienotais koris Edgara Zālītes vadībā, daudzbalsīgi nodziedāja Bruno Skultes dziesmu “Dziedot dzimu”. Absolventi svinīgi nodeva skolas Latvijas valsts karogu 7.klasei ar Jāņa Jaunsudrabiņa vārdiem – “jo zaudējis Latviju, Tu zudīsi pats”, ar to noslēdzot svinīgo daļu.

Šī skaistā un saulainā sestdiena bija īpaša ne tikai absolventiem un Ņudžersijas latviešu skolai, bet arī visai vietējai latviešu sabiedrībai. Kārtējais mācību gads ir nesis bagātīgus augļus, un trīs, bezgala jauki latviešu jaunieši ir gatavi izplest savus spārnus, lai iekarotu jaunas virsotnes. Lai kur arī vēji vai valdošās gaisa straumes tos neaiznestu, mēs klusībā cerēsim – tie agri vai vēl atgriezīsies, lai kādu dienu turpinātu savu vecāku un vecvecāku aizsākto latviešu valodas, kultūras un tradīciju nodošanu nākamajām paaudzēm. Ieliktie pamati ir stipri, saknes izlaistas dziļas un latvietība katram krūtīs kā bāka, rādot ceļu uz krastu.